

صلاحیت دیوان کیفری بین المللی

(نسبت به شورای امنیت سازمان ملل متحد)

مؤلف:

حسین رحمانی زاده

ویراستار:

کبری سبزعلی زاده

تابستان ۹۳

سرشناسه	: رحمانی زاده، حسین، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: صلاحیت دیوان کیفری بین المللی: (نسبت به شورای امنیت سازمان ملل متحد)
مشخصات نشر	: اهواز: انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۰ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۵-۹۳-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۰۴۰۵۷

اخطار!

هرگونه چاپ و تکثیر (اعم از: زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری، تهیه CD) از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی از مؤلف ممنوع است. متخلفان به موجب بند ۲ ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

مرکز نشر و پخش: اهواز-امانیه- خیابان

سقراط غربی جنب مجتمع تصادفات

دادگستری-کوچه خاکسار- پلاک ۱۲۰

تلفن تماس:

۰۶۱-۳۳۳۶۲۸۹۳-۳۳۳۳۳۸۶۵

دورنگار: ۰۶۱-۳۳۳۶۴۵۶۸

نشانی های اینترنتی:

www.olfo.ir

www.parsinbook.ir

پست الکترونیکی:

olomofonon.pezeshki@gmail.com

نام کتاب: صلاحیت دیوان کیفری بین المللی: (نسبت به شورای

امنیت سازمان ملل متحد)

نویسنده: حسین رحمانی زاده

صفحه‌آرا: مرضیه اعتمادافر

ناشر: انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

بها: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸.....	چکیده
۹.....	مقدمه
۱۰.....	بیان مسأله
۱۲.....	فرضیه‌ها
۱۲.....	اهداف تحقیق
۱۳.....	فصل اول - کلیات حقوق جزای بین‌الملل
۱۴.....	مبحث اول - حقوق جزای بین‌الملل
۱۴.....	گفتار اول: مفهوم حقوق جزای بین‌المللی
۱۸.....	گفتار دوم: صلاحیت دولت‌ها در رسیدگی به جرایم بین‌المللی
۲۸.....	مبحث دوم - بررسی جرایم علیه بشریت در حقوق جزای بین‌الملل
۲۸.....	گفتار اول: قبل از جنگ جهانی دوم
۳۱.....	گفتار دوم: جنگ دوم جهانی و پیامدهای آن
۳۹.....	مبحث سوم - جرایم علیه بشریت به عنوان جرایم بین‌المللی
۳۹.....	گفتار اول: جرایم علیه بشریت

گفتار دوم: جرایم علیه بشریت در منشور لندن و منشور توکیو در پرتو اصل

قانونی بودن جرایم..... ۴۱

گفتار سوم: جرایم علیه بشریت در منشور لندن، منشور توکیو و تحولات بعدی..... ۴۶

گفتار چهارم: صلاحیت دولت‌ها در رسیدگی به جرایم علیه بشریت..... ۵۵

مبحث چهارم- محاکمه قدرت‌ها..... ۵۶

گفتار اول: مسئولیت کیفری بین‌المللی..... ۵۶

گفتار دوم: مسئولیت کیفری جانیان جنگ جهانی اول..... ۶۰

گفتار سوم: مسئولیت کیفری مقامات مافوق..... ۶۲

گفتار چهارم: جنایات صلاحین در دیوان کیفری بین‌المللی..... ۶۵

فصل دوم- شورای امنیت سازمان ملل متحد و دیوان کیفری بین‌المللی..... ۷۲

مبحث اول- دیوان کیفری بین‌المللی در ساختار و صلاحیت..... ۷۳

گفتار اول: دیوان کیفری بین‌المللی از تأسیس تا رسیدگی..... ۷۴

گفتار دوم: صلاحیت‌های دیوان کیفری بین‌المللی..... ۸۳

گفتار سوم: مبانی صلاحیت دیوان..... ۸۶

گفتار چهارم: اصول مختلف اعمال صلاحیت کیفری..... ۸۷

گفتار پنجم: چگونگی طرح دعوا در دیوان بین‌المللی کیفری..... ۸۹

- نقش شورای امنیت در ایجاد صلاحیت برای دیوان..... ۹۶
- فصل سوم- رابطه دیوان بین‌المللی کیفری با شورای امنیت سازمان ملل..... ۹۹
- مبحث اول- شورای امنیت و دیوان کیفری بین‌المللی..... ۱۰۰
- گفتار اول: اساس نامه دیوان کیفری..... ۱۰۰
- گفتار دوم: تعارض با اصل تساوی حاکمیت..... ۱۰۵
- گفتار سوم: اعطای نقش قضائی نامناسب..... ۱۰۷
- گفتار چهارم: تعیین استانداردهائی برای شورای امنیت..... ۱۰۸
- مبحث دوم- بازیگران اصلی در روابط میان شورا و دیوان..... ۱۱۱
- گفتار اول: چین و روسیه..... ۱۱۳
- گفتار دوم: جایگاه و نقش شورا در وضعیت‌های ارجاع..... ۱۱۹
- فصل چهارم- صلاحیت شورای امنیت در دیوان کیفری بین‌المللی..... ۱۲۱
- مبحث اول- صلاحیت شورای امنیت در ارتباط با دیوان کیفری بین‌المللی..... ۱۲۲
- گفتار اول: نحوه ارتباط دیوان کیفری بین‌المللی با شورای امنیت..... ۱۲۳
- گفتار سوم: موانعی که ناشی از نقش شورای امنیت در اعمال صلاحیت دیوان
- کیفری بین‌المللی..... ۱۳۸
- گفتار چهارم: اختیار شورای امنیت نسبت به تعلیق رسیدگی در دیوان..... ۱۴۰

گفتار پنجم: راهکارهای عدم تعلیق رسیدگی در دیوان..... ۱۴۲

گفتار ششم: نقش شورای امنیت در اعمال صلاحیت دیوان نسبت به جرم

تجاوز..... ۱۴۴

گفتار هفتم: ارتکاب جرایم بین المللی از جانب نیروهای شورای امنیت..... ۱۴۷

مبحث دوم- ارجاع جنایت‌های بین المللی به دیوان کیفری بین المللی (ICC)

توسط شورای امنیت..... ۱۴۸

گفتار اول: جایگاه و نقش شورا در وضعیت‌های ارجاعی..... ۱۴۹

گفتار دوم: مشکلات ارجاع وضعیت از سوی شورای امنیت..... ۱۵۵

فصل پنجم- انتقادات، پیشنهادات و نتیجه‌گیری..... ۱۷۵

نتیجه‌گیری..... ۱۷۶

انتقادات..... ۱۷۸

پیشنهادهای..... ۱۷۸

منابع و مأخذ..... ۱۸۰

چکیده

با توجه به نقش شورای امنیت سازمان ملل متحد، در مبارزه با جرایم بین المللی و وجود ارتباط میان تهدید علیه صلح، نقض صلح و عمل تجاوز با جرایم مشمول صلاحیت دیوان کیفری بین المللی، شورا و دیوان، در این مواردی با هم در ارتباط هستند که در طول پژوهش آنها پرداخته خواهد شد. سوال‌های که در اینجا به ذهن می‌رسد این است که ۱. آیا دیوان کیفری بین المللی صلاحیت رسیدگی به جرایم ارتكابی توسط اعضای دائم شورای امنیت را دارد؟ ۲. ملاک تعیین صلاحیت دیوان کیفری بین المللی در رسیدگی به جرایم ارتكابی توسط اعضای شورای امنیت چیست؟ ۳. جهت اجرای آرای صادره دیوان کیفری بین المللی بر علیه اعضای دائم شورای امنیت با چه ضمانت اجراهای مواجه است؟ ۴. چنانچه مرتکبان از دولتمردان اعضای دائم شورای امنیت باشند آیا عضو مورد نظر حق اعمال ماده ۱۶ را خواهد داشت؟ در این پژوهش ابتدا به بررسی جرایم در جامع پرداخته شده، سپس به موضوعاتی که در ارتباط با شورای امنیت و دیوان بین المللی کیفری می‌باشد پرداخته شده است. در حال حاضر شورای امنیت مرکب از ۱۵ عضو سازمان ملل متحد است که پنج کشور ایالات متحده آمریکا، چین، روسیه، فرانسه و انگلستان اعضای دائم شورای امنیت هستند و ده عضو دیگر را مجمع عمومی با توجه به شرکت اعضای سازمان ملل متحد در حفظ صلح و امنیت بین المللی و سایر هدف‌های سازمان در درجه اول و همچنین با توجه به تقسیم عادلانه جغرافیایی به عنوان اعضای غیر دائم شورای امنیت انتخاب می‌کند. اعضای غیر دائم شورای امنیت برای یک دوره دو ساله انتخاب شده و هر عضو پس از خروج بلافاصله قابل تجدید انتخاب نخواهد بود.

ارتکاب جرم و جنایت از دیرباز در جوامع بشری وجود داشته و معضل بزرگی را برای قربانیان آن به وجود آورده است. پس از گذر از دوران عدالت خصوصی، دخالت دولت‌ها در امر اجرای عدالت کیفری آغاز شد و بزه‌کاران نزد نهادهای قضایی و شبه قضایی داخلی محاکمه می‌شدند. لکن اصل قدیمی «درون مرزی (سرزمینی) بودن حقوق جزا» و نیز اصل پذیرفته شده «مصونیت سران و مسئولان کشورها از تعقیب کیفری»، باعث مصون ماندن بسیاری از جنایتکاران اصلی که مباشر یا طراح جرایم شنیع بین‌المللی بودند، از محاکمه و جنایت می‌گشت. به مرور ایام و افزوده شدن به دامنه‌ی این جنایت‌ها هر دو اصل فوق مورد تردیدهای جدی قرار گرفتند و کشورها به دنبال راه حلی می‌گشتند تا بتوانند این دو اصل را تحت تأثیر قرار داده و آن‌ها را تا اندازه‌ای محدود نمایند.

خاطرات تلخ نقض حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه در قرن بیستم منجر به ایجاد دادگاه‌های نورنبرگ، توکیو و پس از آن‌ها نیز دیوان‌های ویژه جهت رسیدگی به محاکمه‌ی جنایتکاران مناطق یوگسلاوی سابق و رواندا گشت. اما تمام این اقدامات نتوانست پاسخ‌گوی جنایت‌های بین‌المللی شده و راه حلی اساسی در این رابطه ارائه دهند. زیرا در بسیاری از موارد، جنایت‌های اتفاق افتاده در چندین سال گذشته بامصونیت مرتکبان آنها همراه بود.

سیر تحولات روابط بین‌الملل پس از جنگ جهانی دوم به سوی حاکمیت قانون پیش رفته و قواعد حقوق بین‌الملل بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته‌اند. این نگرش از آنجا ناشی شده است که جامعه بشری دریافته، برای استقرار صلح و امنیت و در نتیجه توسعه‌ی جهانی، حاکمیت قانون ضروری می‌نماید، لذا در راستای نهادینه کردن این قانون و اجرای قواعد حقوق بین‌الملل، نهادهای جدیدی به وجود آورد.